

Dear Honored Rabbi,

The Visit to Wolf Seminary was an uplifting experience both for me and my wife, Dr Tamar Almog. From initial feedback received from the participants, all of which are high ranking journalists from "Yediyot Hacharonot", the impression was very positive. The ladies were very impressed; they did not expect the seminary to be so advanced and welcoming.

The competence, the moral obligation, the facility along with the openness and hospitality made a lasting memory for all that were there. One can see the importance in the personal connection developed during these visits. In an instant all the stereotypes and preconceived notions vanish and a unity is developed out of a sense of community and common fate. I am convinced this visit left a positive impact in everyone's heart and it will contribute to love, openness and approval for the Jewish people as a whole.

After the visit to Wolf Seminary, that left all of us wanting more, we went to visit a "Charedi" family. The visit was a perfect fit since the mother in the home is a graduate of Wolf Seminary. We were welcomed by Mrs. Ricki Kistner, a "Charedi" mother of nine. Next to Ricki was her father, Rabbi Joseph Brook "Shlita", the head of "Yeshivat Netivot Olam". He was quiet and listened to his daughter as she shared her personal story. Mrs. Kistner captured every heart in the room; she spoke with enthusiasm and excitement as her face was glowing with happiness and pleasure.

As she concluded sharing in her life story she turned to the piano and played "Jerusalem of Gold" and "The whole world is one narrow bridge". Every eye in the room was tearing and emotions ran high. Even though her playing skills were far from perfect the sounds were angelic, so innocent and pure with "Kavanah" of a wholesome heart. I was a young boy and now I have aged and I had the pleasure to listen to many professional concerts but the playing of this "Charedi" woman was by far the best. This was a moment of "Kedushah".

Moving along we went to visit a high tech company in the "Shekel" Towers. The company was established by two young ladies, one secular and the other a "Gur Chasid" and a mother of five. We set down and were blown away by the facts. All 100 workers in the company are "Charedi" girls with Seminary education and the monthly budget is around 800,000 NIS. We listened with awe as the ladies shared information with confidence and knowledge. A special moment described a behavior that summed the religious ethics. The workers in the company seem to work after hours without asking to be paid since they feel they have to make up for time spent talking to co-workers during their day while on the clock. The journalists were shocked by the reliability and integrity which is turning into a rare commodity in the world today.

Funny enough, when I came home and shared this story with my brother, who owns a high tech company as well, he told me that both he and his son have business ties with this company, such a small world.

We concluded our day with a visit to a birthing center. We were welcomed by the owner, a woman with a vision and strength that continues an operation started by her own mother. We met with two young mothers that shared with us the joy of motherhood with radiance and peace. We ate a royal lunch and concluded with a quick look in the baby nursery.

The visit exceeded all of my and my wife's expectations. It strengthened our belief that we should continue and create tours for leading professionals from secular society and expose them to the religious world. The journalists in this tour got a chance to view the religious women and their world but they also got empowered from a feminine viewpoint. I applaud and envy you for working in such environment, with individuals that project such light and Torah to our people.

During our visit to the seminary we had a special moment when you attributed the peacefulness and harmony to the architecture yet all of a sudden a loud noise interrupted your speech. As it may, the girls were celebrating the engagement of one of the girls. Seriousness aside we were all reminded that this institution is a home to young and vibrant ladies filled with liveliness and spirit.

The crowning achievement in this visit was the Wolf Seminary. Rabbi Raanan was wise to have us start our day with the seminary since it gave the right tone to the rest of the day. We will have to get together and see how we can make these tours into an ongoing operation while taking into account the seminary's limitations and needs. I believe the time spent in the seminary needs to be extended.

I find myself full of pride among my "Charedi" friends. I am the only one that was privileged to have a full guided tour of Wolf seminary, a location where men do not set foot unless directed.

Please note that my wife, Dr Tamar Almog, is a senior scholar in the education department in the Haifa University so if she needs anything she will be happy to help.

I would like to thank my dear friend Rabbi Shlomo Raanan for organizing this wonderful day. "Ayelet Hashachar" is an outstanding nonprofit that he created and leads. His wisdom and devotion keep me in awe time and time again. He has many "Zchuyot".

Thank you again for the help and dedication, please share our feelings of deep gratitude with all the teachers as well.

Your friend,

Professor Oz Almog

שלום כבוד הרב,

הביקור בסמינר וולף היה חוויה מרוממת, הן עבורי ועבור אשתי ושותפתי, ד"ר תמר אלמוג. ממשובים ראשונים שאנחנו מקבלים מהמשתתפות (כולן עיתונאיות בדרג הבכיר ביותר בידיעות אחרונות) הרשמים עמוקים ביותר. הן היו ממש בהתרגשות. לא ציפו לכזאת קבלת פנים ולמוסד חינוכי כל כך מתקדם ומלא חום אנושי.

העוצמה שהקרנתם, המחויבות הערכית, סביבת החינוך (ארכיטקטורה, עיצוב פנים, טכנולוגיה וכו'), סבר הפנים היפות והרהיטות – כל אלה יצרו רושם עצום.

יש חשיבות גדולה גם למגע האנושי שנוצר בביקורים כאלה. פתאום כל הסטריאוטיפים מתכווצים ונוצרת אחווה מתוך תחושה של שיתוף ואחדות גורל. אני משוכנע שהביקור הזה הותיר משקע חיובי בלב כל המשתתפות ויתרום לריכוך מתחים והגדלת אהבה ואחוה בעמנו.

אחרי הביקור בוולף, שהיה מאלף והשאיר טעם של עוד, הלכנו לבקר משפחה חרדית. במידה מסוימת זה היה ביקור משלים כי האישה היא בוגרת וולף. התקבלנו אצל משפחת קיסטנר. ישבה איתנו הגב' ריקי לבית ברוק. חרדית ואם לתשעה ילדים. לידה ישב אביה, הרב יוסף ברוק שליט"א, ראש ישיבת "נתיבות עולם". הוא לא דיבר אלא הקשיב בנחת לבתו. היא כבשה את לב כולם. תארה את חייה בהתלהבות, ופניה היפות הקרינו זוהר ותבונה. אחר כך ישבה ליד הפסנתר וניגנה "ירושלים של זהב" ו"כול העולם כולו". אודה ואתודה שדמעות נקוו בעיני (ודומני שגם בעיני המשתתפות). הפסנתר היה לא מכוון (מן הסתם כי כיוון כזה עולה כסף רב), הנגינה מעט קרטעה, אבל הצלילים היו של מלאכי השרת. כל כך תמימים, כל כך אמיתיים ועם כוונה של לב טהור. נער הייתי וגם זקנתי וראיתי הרבה קונצרטים של נגנים מקצועיים. וזה של האישה החרדית הצעירה, היה מהמרגשים שחוויתי מאודי. זה היה רגע של קדושה.

אחר כך הלכנו לחברת מחשבים במגדלי שקל, שהוקמה על ידי שתי בנות צעירות. האחת חילונית והשניה חרדית, חסידת גור. ישבנו ושמענו מה בפיהן. לא יאומן. כ-100 בנות חרדיות עובדות שם (כולן בוגרות סמינרים חרדיים). הם מגלגלים תקציב חודשי של כ-800,000 ₪. ובעלת הבית החרדית מגדלת חמישה ילדים. באיזה בטחון וידע הם דיברו. תענוג. והיה שם קטע מרגש במיוחד, שמי כמוך יבין. הוא מתחבר לדברים שנאמרו אצלכם בסמינר. סיפרה החרדית שהם הבחינו שלפעמים הבנות עובדות גם אחרי שסיימו בשעון הנוכחות שעבודתן הסתיימה. הלכו ובררו מדוע הן אינן מחשיבות את השעות הללו במניין עבודתן. תשובתן היתה: "חשבנו שלא הקדשנו את מלוא תשומת הלב בעבודה היום. פה ושם שוחחנו בינינו ולכן חשנו שאנו צריכות לתת עוד שעות". נשארנו פעורי פה. פתאום כל העיתונאיות קיבלו המחשה לחינוך החרדי של יושר והגינות. וזה נכס שנעשה נדיר יותר ויותר במחוזותינו – איכות אנושית שתהפוך את העובדות הללו למבוקשות מאד בשוק.

צחוק הגורל: כאשר חזרתי הביתה הרמתי טלפון לאחי, שהוא איש היי טק וותיק ובעל חברה. סיפרתי לו על החברה החרדית. הסתבר שהוא עצמו, וגם בנו (שיש לו חברה משלו) שולחים עבודה לחברה הזאת. ואפילו שלחו לא מזמן מתנות לחג. איזה עולם קטן!

סיימנו את הסיור בביקור בבית ההחלמה ליולדות. התקבלנו אצל מנהלת המקום - אישה נפלאה רבת פעלים שסיפרה על המפעל שאימה הקימה. אין ספק שזה מודל סוציאלי שצריך להיות משוכפל בכל החברה שלנו, חרדים וחילונים כאחד. שוחחנו עם שתי יולדות צעירות, שגם הן הקרינו אור וסיפרו על חוויות האימהות. קיבלנו ארוחת צהריים כיד המלך וקינחנו בהצצה לבית התינוקות במקום.

לסיכום, הסיור הצליח הרבה מעבר לציפיות שלי ושל תמר. הוא גם חיזק אותנו בתחושה שצריך להמשיך במפעל הזה ולהביא עוד אנשים בכירים מתוך החברה החילונית למפגשים כאלה. אני חושב שהם לא רק למדו דברים חדשים ומפתיעים על החברה החרדית, אלא גם חוו סיור שהוא מעין שיר הלל לעוצמה הנשית. אשרך שאתה חי ועובד בסביבה כזאת, שלא רבים זוכים לה. זאת זכות ופריבילגיה להנהיג תלמידות ומורות יהודיות שמקרינות אור גדול.

היה איזה רגע מרגש ומאד סמלי בביקור שאולי תיזכר בו. בזמן שאתה התגאית בשקט השורר במקום, וזקפת זאת לזכות הארכיטקטורה המשוכללת, לפתע נשמע רעש גדול מלמטה והלמות דפיקות בברזל. לרגע נדהמת. מה שהסתבר זה שאחת הבחורות התארסה וכל החברות חוגגות עימה. הבטנו בהן מלמעלה והן הביטו בנו. הנה "רעש" שכולו שמחה. זה יצר איזה רגע אנושי ומאד נשי, שהוסיף תבלין

לחווית הביקור. הוא המחיש את ההסבר המקדים שלי (בהרצאת הפתיחה) על תהליך השידוך, והזכיר לכולם שזה מוסד לימודי תוסס של בחורות צעירות עם חדוות נעורים.

ללא צל של ספק גולת הכותרת של הסיור היה הביקור בוולף. טוב עשה הרב רענן שכיוון כך שנתחיל אתכם. זה העניק את הספתח הנכון. נצטרך לשבת ביחד ולחשוב כיצד נוכל להפוך את החוויה החד פעמית הזאת למפעל יותר גדול, כמובן בהתחשב בצרכיו ובמגבלותיו של הסמינר. לדעתי גם צריך להגדיל במעט את פרק הזמן המוקדש לביקור בסמינר.

אגב, אני מסתובב עם "חזה נפוח" בקרב חבריי החרדים. לכולם אני אומר שזכיתי לביקור מלכים בסמינר וולף – מקום מרכזי ויוקרתי שגם חרדים-גברים לא זוכים לבקר בו ולקבל תדרוך מקיף. קח בחשבון שזוגתי ושותפתי, ד"ר תמר אלמוג, היא מרצה בכירה בפקולטה לחינוך באוניברסיטת חיפה ובעלת שם באוניברסיטה ובכלל (מכהנת גם בסנט של המוסד). כך שאם תזדקקו למשהו (חוות דעת, מידע וכדומה) בתחומים האלה היא תמיד תשמח לסייע.

ברשותך, אני מכתב את ידידי הרב רענן למכתבי זה. הוא ראוי לכל ברכה ותודה על ארגון היום הזה. ארגון "איילת השחר", שהוא הקים ועומד בראשו, הוא מפעל ענק. המסירות שלו והחכמה שלו מדהימים אותי כל פעם מחדש. הוא באמת בעל זכויות רבות.

שוב תודה רבה לך באופן אישי ומסור גם את תודתנו העמוקה לכל צוות המורים שקיבל אותנו.

בידידות

פרופ' עוז אלמוג